

Rezultati projekta HECUBA kao podloga za daljnja istraživanja usmjerena neposrednoj primjeni u gerontološkoj i gerijatrijskoj praksi

The results of the HECUBA project as the basis for further research directed towards implementation in gerontologic and geriatric practice

TATJANA ŠKARIĆ-JURIĆ, Maja Šetinc, Željka Celinščak

Institut za antropologiju
tatjana.skaric-juric@inantro.hr

Cilj: HRZZ projekta "Zdravstvene, kulturne i biološke odrednice dugovječnosti: antropološka studija preživljenja u dubokoj starosti – HECUBA" (IP-2018-01-2497; 2018.-2023.) bio je na uzorku osoba starih 85 i više godina sveobuhvatno istražiti utjecaj pojedinih bioloških odrednica, zdravstvenog stanja, socioekonomskih i psiholoških odlika te utjecaja osobne povijesti i kulturnih čimbenika (stavova, ponašanja, navika) na dinamiku procesa starenja. Kako je projekt HECUBA netom okončan, pravi je trenutak da se stručnoj i znanstvenoj javnosti predstavi spektar njegovih rezultata. No, to je i prilika da se ukaže na pojedine nalaze za koje smatramo da daju dobru podlogu za daljnja, primijenjena istraživanja usmjerena uspostavi novih alata, a koji bi doprinijeli unapređenju gerontološke i gerijatrijske prakse u Hrvatskoj. Time se ostvaruje najpoželjniji cilj temeljnih znanstvenih istraživanja, a to je translacija rezultata. Ovdje izdvajamo dvije teme – prva se odnosi na razvoj novog instrumenta procjene vitalnosti osoba duboke starosti koji bi, nakon validacije, mogao prerasti u koristan alat u gerontologiji. Kod druge je riječ o prilagodbi referentnih vrijednosti standardnih hematoloških i biokemijskih pokazatelja koje se koriste u kliničkoj praksi, a za koje je naša preliminarna analiza pokazala da nisu dobro kalibrirane za populaciju osoba duboke starosti. Nove referentne vrijednosti treba validirati na novom uzorku osoba duboke starosti uz pomnu evaluaciju njihovog medicinskog statusa, a takvu studiju trebao bi provesti multidisciplinarni tim koji bi uz liječnike različitih internističkih subspecijalnosti i medicinske biokemičare, uključio stručnjake različitih profila koji dnevno skrbe o osobama duboke starosti. Validacijske studije bilo bi optimalno internacionalizirati te u njih uključiti istraživačke timove iz više europskih država. Smatramo da će za obje ovdje predstavljene inicijative – izradu novog aditivnog skora kao praktičnog instrumenta za praćenje stanja osoba duboke starosti te novih preporučenih vrijednosti biokemijskih i hematoloških kliničkih parametara – biti potrebno oblikovati zaseban projekt koji će biti posvećen isključivo razvoju i testiranju koncepta do razine njihove primjenjivosti. Kako ovi nalazi projekta HECUBA imaju potencijal buduće primjene u gerontološkoj praksi, smatramo da je nacionalni gerontološki i gerijatrijski kongres pravo mjesto za početak rasprave usmjerene ka osmišljavanju strategije za realizaciju ovih projekata.

Ključne riječi: osobe duboke starosti, predikcija preživljenja, aditivni skorovi, referentne vrijednosti, biokemijski i hematološki parametri, primijenjena istraživanja, razvoj koncepta, gerontologija, gerijatrija